

esse ad peccandum ex modo suo agendi. qui sibi non est in precepto. nihilominus ipse operari non desistit. Secus in casibus hic exclusis. ubi malitia propria est scandalum gratis acceptum. Ubi propterea non est aduertentia nec esse debet de scandalo alterius. et ubi quis ad illud operandum teneretur. Tertia regula Ille dicitur ex malitia sua peccare et scandalum accipere non ex actu alterius qui informatur sufficienter de veritate homini actus: nihilominus cadit in ruinam. ut si ex voto religionis emissio pentes post sufficientem de religionis perfectione informatio eius se scandalisari oquerantur. scandalum est hoc non iam pusilloz sed phariseoz: acceptum si non datum. Quarta regula. Quilibet ab omni actu cui non est astrictus aliud tenetur desistere quod aut timet aut timere debet. Item vix mentem dicitur scandalum pusilloz quousque de illo comperendo diligenter compleuerit. nisi forte pro communi utilitate. vinctio spiritus sancti dicitur illud tunc agendum. ut Christus fecit in publicatione veritatis sacramenti.

Capitulum. xliij.

Deterea cum derisores seu irrisores magna mala faciunt in ecclesia occidentes conceptus spirituales bonorum operum. de irrisoris vico tria

principaliter videnda sunt. Primo quale vitium sit. et quid sit irrisio. Secundo quod detestabile sit. Tercio Vtrum risus sit licitus. **Quatuor** ad primum notandum est. **Th. 2. 2. q. lxxij.** et sequentibus quod iniuria et iniustitia sit verbo per quicquid vitia. Sunt enim quintuplicia bona hominis quantum ad propositum sufficit. videlicet fama. honor. amicitia. gloria seu testimonium conscientie. et bona nature et fortune. Detractor famam recipere nititur. Contumeliosus seu conuicator honorem. Sufurro amicitiam inter aliquos vult tollere. derisor ad confusionem conatur proximi. et eripere vult gloriam bonorum anime. Maledicens vero penam imprecatur. et si peccatum alicui optat: tamen illud facit in penam proximo. Et quatuor prima vitia eo ordine quo ponuntur se excedunt in malicia. Quia detractor est malus. peior contumeliosus. quem excedit sufurro. qui amicum recipere gestit. Et adhuc peior est irrisor. intellige semper. ceteris paribus. Sed etiam interdum pessimi sunt maledici. **Quale autem** peccatum sit derisio: et ab alijs distinctum. Notandum secundo secundum **Th. 2. 2. q. lxxv.** quod peccata verborum sunt proprie pensanda secundum intentionem proferentis

Et ideo s̄m diuersa que quis i
tēdit. cōn aliū loquēs. h̄mōi
peccā distinguūtur. **S**icut ei
aliquis cōuitādo intendit cō
uitati honore dēprimere. 7 de
tr̄hendo dīminuere famā. 7 su
furrādo tollere amicitā. Ita
eciam irridendo aliquis inten
dit. q̄ ille qui irridetur erube
scat. **P**ā de ope virtuoso aliq̄s
apud alios a reuerētā mere
tur. a famam. a apud sc̄ipm
bone cōscie glaz. a s̄m illd. ij.
Cor. i. gloria n̄ra h̄c ē testimo
nium cōscientie nostre. vñ ecō
trario de actu turpi a vicioso
apud alios quidē tollitur ho
minis honore a fama. 7 ad h̄c
cōtumeliosus a detractor de
alio dicit. **A**p̄d sc̄ipm aut̄ per
turpia q̄ hic dicitur aliquis
p̄dit cōscientie gloriā p̄ q̄ndā
cōfusiōnem a erubescētiam. a
ad h̄c turpia dicitur derisor. 7
q̄ hic est finis distinctus ab
alijs. **I**do etiā pecc̄m irrisiōnis
distinguit̄ ab alijs pecc̄is. **B**e
curitas enī cōscientie 7 quies il
li? magnū est bonū. s̄m illud
Ecc. xv. Secura mēs quasi iu
ge cōuiuū. **E**t ideo qui cōscie
tiam alicui? inquietat ofūde
do sc̄ipm: aliq̄s sp̄ale nocumē
tū ei infert. **Q**ñ vero sit pec
catum mōrle. **S.** ibid̄m sic. **I**r
risiō nō fit nisi de aliquo malo
vl defectu. **M**alū aut̄ si sit ma

gnū: non p̄ ludo accipitur sed
leriose. **V**ñ si in ludū vl risū
vertatur. ex quo irrisiōnis vl
illusiōnis nomē sumitur. hoc
ē q̄ accipitur ut puū. p̄t au
tē accipi aliq̄s malū ut puum
dupliciter. vno mō s̄m se. **A**lio
modo racōe psone. **C**ū aut̄ ali
q̄s alteri? psone malū vl de
fectū i ludū vl risum p̄it q̄s
s̄m se puū malum ē: veniale ē
7 puū pecc̄m. s̄m genus suum.
Cū autem accipitur q̄si par
uum racōe psone. sicut defectus
puerorū a stultorū paz p̄dēā
re solem9. **S**ic aliquē illudē
vl irridere est eū oīno puipē
dere. a eū tā vilem estimare.
ut de eius malo nō sit curādū
sed sit quasi p̄ ludo habendus.
Et sic derisio ē peccatū mōrle
7 graui? q̄ cōtumelia que fili
ter est i manifesto. **Q**uia cōtu
meliosus videtur p̄cipe malū
alteri? leriose. **I**risor aut̄ illu
dit. a ita videtur eē maior cō
tempt9 a dehonoracō. **E**t s̄m
hoc illusiō est ḡue peccatum
a t̄nto graui? q̄ to maior r̄ue
rētia d̄etur psone q̄ illuditur.
Qñ grauius est irride
re deū. a ea q̄ dei sunt s̄m illd.
psal. xxxvij. **C**ui exprobristi a
quē blasphemasti. a sup̄ quē
exaltasti vocē tuā: **E**t p̄t? sub
ditur. ad sanctū israhel. d̄ide
sc̄dm locū tenet irrisiō pentū

Dñ puer. xxx. Oculum q̄ sub
lannat p̄rem a despiciat ptum
matris sue effodiāt eū corui de
torrētibus a comedāt eum filij
aquile. Deinde iustoz derisio
gravis ē. qz honoz ē virtutis
p̄mium. Et contra hoc dī. **Job**
.xii. deridetur iusti simplicitas
Que q̄dē derisio valde nociua
est. qz p̄ hoc hoies a bene agē
do impediuntur s̄m illud **greg.**
qui in alioz actibz bona exori
ri aspiciunt: mox ea manu pesti
fere exprobratiois euellūt. Et
q̄uis ludus nō impozt; aliqd
cōtrariū caritati respectu ei⁹ cū
quo luditur. inter amicos em̄
interdū luditur. p̄t tñ impoz
tare aliqd cōtrariū caritati re
spectu ei⁹ de quo luditur p̄pter
cōtemptū ut dictū est. **hc tho.**
e **Quo** ad scūd p̄ncipale deri
sio ē valde detestabile vitū tri
plici de causa. **p̄rio** qz p̄ irriso
res dyabolus occidit. necat. ⁊
suffocat puulos ecclē. cū bonū
mchoatum p̄t eos dimittitur
⁊ interdū pl⁹ nocent q̄ hereti
ci. **Vñ** sunt sicut pharao. q̄ s̄b
mersiōe puuloz populū isra
hel delere voluit. **Exo. i.** Sūt si
cut herodes q̄ xp̄m puulū occi
dere voluit. et puulos postea
occidit innocentes. **Math. ii.**
Sed o irrisores malis aialibz
assimilantur ⁊ eis peiores sunt.
draco ei stetit **Apoc. xii.** añ mu

lierē q̄ eāt pitum. ut cū p̄pisset
deuozaret filiū eius. **Sz** irriso
res ptū m̄ris nō expectāt. vicz
ecclē fructū quē p̄p̄ito bono
ocperūt ei⁹ fideles. Sūt vulpe
cule vmeam dñm demolientes
Can. ij. Capite nobis vulpca
las puulas q̄ demolūt vmeas
Sūt ec̄. bufones. q̄ nō p̄nt o
dore et flore bone vite sustine.
Tercō irrisoēs nocēt ml̄tis. ⁊
imp̄ij sūt i oēs. i dū qz rursus
crucifigūt filiū dei. **hxbze. vi.** Et
s̄m p̄s. sup̄ dolorē vulnez eius
addūt. dū aias p̄ q̄bus mortē
sustinuit ei auferūt. Sūt deri
soēs imp̄ij in p̄ximū dū vuln⁹
eius sp̄uale iam p̄ p̄niam sana
tum. itez renouāt ⁊ cōcidūt.
Job. xli. Cōcidit me vulnere
sup̄ vuln⁹. Sunt imp̄ij in ma
trem eorū eccliam: tam in mili
tantem q̄ triūphantem dum
defraudant eā gaudio qd̄ ha
bere debuit de cōuersione pe
catorum. magna reuera crude
litas necare iniuste filium quē
mat̄ p̄pria genuisset magis
doloribus. **Sic** in proposito
magna ē crudelitas p̄nitentē
magnis fletibus ecclē con
uersum p̄uertē irrisioibus.
Nam Job. xvi. Mulier cum
parit tristitiam habet. Sunt
et imp̄ij in se. quia cū in mari
mūdi sez. naufragent p̄p̄coz
p̄cā: tñ p̄nie tabulam scūd a

post naufragiū otēnūt vel vi
lipēdunt. **V**n̄ sacra scriptu
ra cōtr̄ irridetes graues penas
fulminatas cōmemorat. **E**lā
i. Regum. xxv. nabal verbanū
cior dauid deridēs ait. **Q**uis
est fili? **psal.** hodie increuerūt
fui qui fugiūt dños suos. vñ
post pauca misere mortu? est
deo eū necate. p̄us aut̄ dauid
iurauit eū et domum suā totā
interficere. **Sic.** ij. re. vi. postq̄
q̄ dauid luserat ante archa;
dñi et saltaueāt: egressa est in
occurfū dauid michol ei? vx
or et deridendo ei ait q̄ glorio
sus fuit rex israhel hodie disco
opiens se ante ancillas seruo
rū suoz. et nudatus ē q̄si si nu
detur vn? de scurris. **I**gitur mi
chol filie saul non est nat? fili
us vsq; ad diē mortis sue. **E**t
iij. **Re.** ij. **C**ū descenderet hely
seus p̄ viam pueri pui egressi
sunt de ciuitate. et illudebāt ei
dicētes. **A**scende calue. ascende
calue. egressiq; sunt duo vñ
de saltu et lacerarūt ex eis. xliij.
pueros. **luc.** xvi. post q̄ xp̄us
p̄dicauit nemo pōt duobus
dñis seruire: nō potestis dō. serui
re et mānone. **H**e q̄tur. audie
bant aut̄ hec oia pharisei qui
erāt auai et deridebāt eū. **E**t ait
illis ih̄us. **vs** estis qui iusti
ficatis vs corā hoīb? de? aut̄
nouit corda vstra. **vñ** actū. ij.

discipulis deuotissime sp̄m̄sā
ctū accipiētib? **A**lij eos irride
bāt. d. qz multo pleni sūt. **I**so
sp̄s sancto ceci manētes carue
runt. **Q**uo ad tertiu est du
bū. vtrum ridere sit p̄c̄m. **S**e.
fm alex. de hal. pte. ij. **Q**uidā
ē risus q̄ causatur ex iocū dita
te sp̄uali. et iste non est p̄c̄m
s̄ est meitorius v̄ effect? mei
torie oplacentie. **E**st enim fru
ct? sp̄s de quo ap̄ls ad gal.
v. loquūtur vbi numerat etiā
gaudiū. benignitatē. et alia. **E**t
phil. iij. gaudete in dño semp
iterz dico gaudete. de quo risu
etiā d̄r de muliere forti p̄.
xxi. ridebit in die nouissimo.
Hic risus nō est cum cachino
Dnde bt̄us benedict? terciū
gr̄dum humilitatis ponit nō
esse p̄mptū ad risū. **S**ic etiā
modest? risus in eutrapelia me
ritorie fieret. **V**n̄ alb. **sup** luc.
vi. **v** vobis qui ridetis dic̄. to
nus homo nō cachinis s̄ mo
derate vix ridet. **E**t **Beii.** **S**i
to qz vrū gaudiū seuera res ē
fm illud **ecc.** xxi. **f**atu? in risu
exaltat vocē suā. sapiens aut̄
vix tacite ridebit. **S**ed? est q̄
causatur ex māfuetudie natu
re. et est passiōis hūane p̄pri?
effect?. et pōt fieri sine p̄c̄o. et
merito. ut in dormiētibus i pu
eris. et in q̄busdā tam subito
ut racō p̄uere neq̄at sicut alie

Sextum Preceptum

quedā passiones. Tertius ē q̄
 proueit ex cordis lascīua seu
 ex inordiata delectacōne. Et si
 tūc hō delectatur ī creaturā p̄t se
 tibi instituitur vltim⁹ finis ho
 minis. sic dictū fuit supra p̄ce
 pto p̄mo. ca. v. b. tūc ē mōrle
 p̄ccm. Similiter si mōrse dele
 ctacōis cōsensū h̄z ī actu p̄ccī
 mōrle ut dicit ī penultio p̄
 cepto. Si si op̄lac; delibeāte
 ī cogitacōib; . vrb; vel opib; .
 que alias sunt mortalia p̄ccā.
 de isto risu dic̄. x̄ps luc. vi. Ve
vbis q̄ nūc ridetis. q̄ flebitis
Ve aut̄ dicit p̄ccm mōrle. Si
 aut̄ ex surrep̄cōe quis rideret
 vel sine cōsensu ī mortale. h̄ tm̄
 ex quadā leuitate aī: vī ale h̄ei
 poss; . Sic 3ara. gen. xviii. de p̄
 cōri risu qui ē peccatū mortale
 super illo luc. vi. Ve vbis q̄
 nunc ridetis dicit̄ exposito res
 cōmunit̄. q̄ ridetis sc; p̄ ineptā
 leticiā ad p̄ccm mortale decli
 nantē. fm̄ illud p̄. ij. Qui letā
 tur cū malefecerit. et exultāt ī
 reb; pessimis. Ordine ergo cō
 traio faciam⁹. mō lugēdo ut cō
 solemur. Nā ī malis p̄. xiiij.
 risus dolore miscēbitur et extre
 ma gaudij luct⁹ occupat. S; ī
 deuotis Math. v. beati q̄ fle
 tis quomā ridebitis. Et p̄. ait
Eūtes ibāt et flebāt mittentes
 semina sua. vniētes aut̄ vniēt
 cū exul et luc. xxiiij. nōne sic

Capitulum Primum

oportuit pati xpm et ita intrare
 in gloria suam. Amen

Sequitur vi. p̄ceptum. Cap. p̄mū

Nunc de vi. p̄cepto
 occurrit dicend⁹. q̄
 s; non mechabeis
 Mechia aut̄ p̄p̄e s;
 adulteriū viri. Adulteriū v
 ro ē ois inordinatus ocubit⁹
 maris et feie. q̄ cōiugalīs thoz⁹
 violatur. In hoc ergo sexto mā
 dato dñs volēs phibere omnē
 inordinatū ocubitū nō dixit ge
 neralit̄. nō adulterab; h̄ sp̄alit̄
 nō mechabeis. Est ei p̄p̄ie me
 chia adulteriū viri. Qd de⁹ po
 suit p̄t duo. Primo ad signifi
 cādū qd adulteriū viri. a alē ei⁹
 illicitus ocubit⁹ ē p̄mo a p̄nci
 palit̄ phibit⁹ tāq̄ illd̄ qd de
 p̄ se ē maius p̄ccm q̄ mulieris
 adulteriū vel formicacō. vir ei
 fm̄ Aug. de adulteris cōiu
 gijis est fortior ad resistendū
 cōcupiscētie: hab; ratnem ma
 iorē. a mulier est sibi ad regē
 dū cōmissa. Ideo peccat directe
 a p̄ se grau⁹ fornicacō q̄ mu
 lier. lic; vtrūq; sit mōrle vic;
 viri et feie formicacō. Dicit̄ aut̄
 notāter directe a p̄ se. q̄ p̄ ac
 cidēs illicita mulieris fornicatio
 a maxie adulteriū fit gūior p̄
 ter ea q̄ nata sūt ex ea sequit̄ p̄
 lis occasio. impedicō cōceptus